

קובץ
דברי תורה
ושיחות קודש

גליון קפ"ה
פרשת במדבר וחסג השבועות
תשפ"ה

ניתן להשיג הגליון

בארה"ק

ירושלים

אצל הר"ר זלמן לעווין הי"ו

ביתר

אצל הר"ר אברהם לאנדא הי"ו

בני ברק

אצל הר"ר שלמה לייב לאנדא הי"ו

בית שמש

אצל הר"ר שמוחה בונם רוסט הי"ו

חיפה

אצל הר"ר ישראל כרדבקר הי"ו

בארה"ב

בארא פארק

ביהמ"ד אמישינאוו 4408-15th Ave.

וויליאמסבורג

ביהמ"ד אמישינאוו 144 Rodney st.

מאנסי

ביהמ"ד ווארקע 10 Maple ter.

לעייקוואר

אצל הר"ר ישראל נתן בוים הי"ו

יו"ל ע"י מכון דברי תורה – אמישינאוו

© כל הזכויות שמורות

לתרומות, הנצחות, ולקבלת הגליון

amshinov40@gmail.com

קו אוצרות אמישינאוו

1605-3136-873

(בארה"ק 074-7964020)

שיעורי תניא בשלוחה 2

סדר ועימוד:

טקסטורה

bs0504177@gmail.com | 0504.177.077

❁ ואלה יעמדו על הברכה בעבוד שנדבו הוצאות הגליון ❁

הגה"ח רבי אברהם שמעון מארילוס שליט"א
ראש כולל תורת שמעון ב"ב
והרב"ג כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע
לרגל שמחת הולדת הנכד
למזל טוב ובשעטומ"צ

לע"ג
הרה"ח ר' ישעיה ב"ר מרדכי ז"ל מאזעסאן
נלב"ע בחג השבועות תשע"ז
הונצח ע"י בני משפחתו

הרה"ח ר' שלום ריינער שליט"א
בארא פארק
לרגל שמחת אידוסי בתו
למזל טוב ובשעטומ"צ

הרב זאב ארנסטר שליט"א
נכד כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע
בני ברק
לרגל שמחת הולדת הבן
למזל טוב ובשעטומ"צ

תוכן הענינים

• דברי תורה •

פרשת במדבר

סעודה שלישית תשפ"א (לעיקוואד) ה
ליל ש"ק תשפ"ב – שבת ערב שבועות
(בארא פארק) ז
סעודה שלישית תשפ"ג יא

חג השבועות

נעילת החג שבועות תשפ"ב יג
ליל א' תשפ"ג טו

• שיחות קודש •

הרה"ק האמרי אמת מגור זי"ע כא
מוצאי יו"ט שבועות תשפ"ג כד

פרשת במדבר

סעודה שלישית תשפ"א (לעיקוואד)

הזה. וזהו באחד לחדש השני, כי כל אדם מתחדש ב' פעמים, האחד ביום שנולד, והשני ביום שעושה תשובה ונתכפר לו.

אך צריך לזהר להיות, איש על דגלו, וכמבואר בספח"ק שפרשת הדגלים מלמדנו, שכל אחד יעשה את העבודה המתאימה לו, ולא יעלה מעל דרגתו (וכן לא למטה ממדריגתו), כי כל אחד יש לו עבודה המיוחדת לו, וידע נאמנה שבמקום שהניחו ה', במעמדו ומצבו, זהו תפקידו, וכדברי בעל בית אהרן (פר' ויצא עה"פ ויפגע במקום) בשם הרה"ק ר' שלמה מקארלין זי"ע, ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך, וברש"י שלא יהא לבך חלוק על

וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד באחד לחדש השני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים לאמר. התורה ניתנה לנו במדבר, להורות לנו שקדושת התורה הולכת עד מקום תוקף הקליפות, מקום נחש שרף ועקרב וכו', וכל אחד ואחד יכול לתקן מעשיו ולבוא לעבודת ה' על ידי התורה הקדושה. וכדאיתא באור החיים הק' (שמות ג, ח) שבדורות האחרונים יכנסו לשער הנ' רח"ל, ובאמצעות התורה יתגברו על כל הקליפות. באהל מועד, כדאיתא בנועם אלימלך, מועד הוא לשון יום טוב, שמורה על אהבה ושמחה, שיתקרב לה' בשמחה, ויחזק עצמו לאמר, הרי אני כאילו נולדתי ביום

המה מן השמים, ולא יעשה שום חשבונות, שהם עצת היצר, ואכן צריך גבורה גדולה להישאר בתמימות, ולעשות בשמחה את התפקיד שהקב"ה מסר לו.

וזהו הענין שב"ק אזמור
וצללה"ה היה חוזר עליו

פעמים רבות, הולך בתום ילך במח (משלי י, ט), כי העיקר הוא התמימות, שחטא עץ הדעת נגרם ע"י נחש הקדמוני שהי' ערום מכל חיות השדה ובא בערמומיות, א"כ התיקון הוא להיפוך ע"י תמימות דוקא. וצריך לדעת בכל מצב שהי' לא יעזבנו ביד היצר, והבא לטהר מסייעין אותו.

יעזור השי"ת שנזכה לקבל
התורה ברצון ובשמחה
ולגאולה שלימה במהרה.

המקום, פי' שלא יהיה חלוק על המקום שהי' הניחו שם, ואל יאמר כי אם היה נמצא במקום אחר היה עובד להשי"ת, שאין המקום גורם ח"ו, כי רצון השי"ת שיהיה האדם כעת במקום הזה, ושם יעבוד אותו בעבודה ההוא.

ולזה צריך תמימות, כדדרשו
בגמרא (שבת פח.) את הפסוק
גיבורי כח עושי דברו, על ענין
הקדמת נעשה לנשמע, וכי מה הוא
הגבורה, אלא כפי שנאמר בהמשך
הגמ', שהצדוקי שאל את רבא, למה
בני ישראל היו כל כך פזיזים לומר
נעשה קודם לנשמע, ורבא ענה לו,
תומת ישרים תנחם, וראה ברש"י
שם שהתנהגו עם הקב"ה בתמימות.
וזה צריך האדם לדעת, כי כל
הנעשה עימו וכל תפקידיו וכוחותיו

ליל ש"ק תשפ"ב – שבת ערב שבועות (בארא פארק)

אותם ישראל התאוו לדגלים כמותן
אמר להם הקב"ה חייכם שאני
ממלא משאלותיכם, וכבר תמהו
בספה"ק מהו ענין הדגלים. והנה
בשם משמוא"ל (שנת תרע"ד) מפרש,
שענין הדגל הוא, כמו כשאחד תועה
מן המחנה והוא מחפש אנה הדרך
לבוא למחנהו, אזי אם יש למחנהו
דגל שהוא נשקף למרחוק, הרי זה
סימן טוב עבורו למצוא את הדרך
למחנהו בנקל.

וזהו ענין הדגלים במלאכים, כי
המלאך אף כשבא לעוה"ז
מלובש בגוף הנראה לעיני בשר,
ברגע אחד נמשך לשרשו, וכמו
שכתוב במלאך שנראה למנוח
(שופטים יג) 'ויעל מלאך ה' בלהב
המזבח'. וזהו ענין הדגלים שנתאוו
להם ישראל, שאף בהיותם טרודים
ושקועים בטרדת עוה"ז, ויהיו
במצב של 'תעיתי כשה אובד', מכל
מקום יהא בכוחם להמשך ברגע
אחד ולדלג שור אל שורשם שהוא
הקב"ה, בבחינת דילוג וקפיצה,

הרה"ק הרבי ר' בונם
מפרשיסחא זי"ע אמר
שמקבל התעוררות מיוחדת מן
הפסוק 'שאו מרום עיניכם, וראו מי
ברא אלה', כי כדי שיוכל האדם
לראות את הבריאה בדרך נכונה
צריך להתרומם, כי העולם הוא מלא
גשמיות, וצריך לשאת עיניו למעלה,
ולהתבונן בפנימיות הבריאה, כדי
שיראה את דבר ה' בכל דבר, וזהו
שנאמר בפרשה שאו את ראש וגו',
כי ענין נשיאות ראש הוא לדעת כי
השי"ת בורא ומנהיג את כל
הברואים, והנה האותיות מעל תיבת
רא"ש הוא אותיות שב"ת, כי
כשהאדם מתבונן בבריאה, ורואה
שהכל בידי שמים, זהו בחינת שבת.

במדבר (במדבר ב, ג) הביאני אל
בית היין, בשעה שנגלה
הקב"ה על הר סיני ירדו עמו כ"ב
רבבות של מלאכים וכו' וכולם היו
עשויים דגלים דגלים וכו' כיון שראו

לנו האלקים במדבר, דגל מחנה יהודה וכו'. וצריך ביאור מהו התשובה בזה.

אך אצל האומות אם יש להם איזה גדולה הרי זה מכניסם להבלי עוה"ז ומשכיח מהם את התכלית, וזהו שבני ישראל עונים להם, אין אנו זקוקים לכל זאת, כי רצוננו שיהא ליבנו תמיד לשמים, כדוגמת המלאכים שיש להם דגל, וזוכרים תמיד את שורשם, ודבוקים למקור חיותם (ראה עוד שם משמואל תרע"ג).

ובבדתו מעשות דרכיך.
'וכבדתו' שלא יהא מלבושך של שבת כמלבושך של חול (שבת קיג). ובפרי צדיק (קדושת שבת ה') הקשה דלכאורה מה שהבגדים נקראים 'מכבדותא' היינו שהם מכבדים לאדם הלובשם. ואם כן מה כבוד הוא לשבת מה שהאדם מכבד את עצמו בבגדים יפים. ומבאר, כי בשבת זוכים להנשמה יתירה, שהשי"ת מכניס אז קדושה

ולא דרגא בתר דרגא. וענין דגל הוא גם מלשון דילוג כדברי המדרש (שם) ודגלו עלי אהבה - ודילוגו עלי אהבה.

ועל זה ענה להם הקב"ה 'חייכם שאני ממלא משאלותיכם'. וכדמצינו בזוה"ק (ח"א קכ"ט). ואברהם זקן וכדין בא בימים וכו', שהלך בכל יום מדרגא לדרגא, עד שהגיע לדרגתו הגבוהה, אך בעל תשובה 'בשעתא חדא, ביומא חדא, ברגעא חדא', מתקרבין להקב"ה וכו'.

ובזה גם יש לפרש דברי המדרש (ב, ד) אומרים להם האומות שובי שובי השולמית, הדבקו לנו, בואו אצלנו ואנו עושין אתכם שלטונים הגמונים דוכסין אפרכין אסטרטליטין, שובי שובי ונחזה בך וכו', (וכמו שנאמר ב'אקדמות', שאומות העולם אומרים לבני ישראל, יקרא ויאה את אין תערכי למרותא, רעותך נעביד לך, בכל אתרותא), וישראל אומרים מה תחזו בשולמית, מה גדולה אתם נותנים לנו וכו' שמא יכולים אתם לעשות לנו כגדולה שעשה

את ריח בגדיו וגו'), שראוי לצאת ממנה מלכי בית דוד.

היום הוא ספירת מלכות שבמלכות, ידועים דברי העבודת ישראל (ב' דפסח) עה"פ עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום, דאף מי שלא עשה תשובה, ולא התעורר בתחילת ימי ספירת העומר, אל יאמר שאין לו עוד תקוה, אלא עד ממחרת השבת השביעית 'תספרו', דאפילו אם נשאר רק יום אחד מהספירה 'תספרו', כלומר, שיכול להאיר ביום זה כל החמשים יום על ידי תשובה.

ובמן שכתב בישמח ישראל (במדבר ג') שיראת ה' הוא מדת מלכות, דהיינו שמקבל על עצמו עול מלכות שמים, וממליך את הקב"ה על כל איבריו ותנועותיו, וכיון שמדת 'מלכות' היא מדה האחרונה, יוכל לתקן ולהעלות את כל ימי הספירה, כפי שאמרו הצדיקים הקדמונים, כי כאשר ירים

בלבבות ישראל, וכשלוש בגדי שבת, הרי הוא מכבד בזה קדושת השבת שבקרבו.

ומביא דבר נפלא ממגילת רות (פרק ג) דכתיב וסכת ושמת שמלותיך, ודרשו חז"ל (שבת קיג:): אמר רבי אלעזר אלו בגדים של שבת, וצריך להבין מהיכן דייקו שהם בגדי שבת, אלא שמדכתיב 'שמלותיך' משמע שמיוחדים אליה, וסתם בגדים אין להם שייכות לעצם האדם, כי הוא דבר חיצוני, ומחר יוכל ללבוש אדם אחר, אבל בגדי שבת, שכאמור הם הבגדים שלוש לכבוד הקדושת שבת שבקרבו, זה וודאי יש שייכות דוקא להאדם הלובשו, כי לכל אחד יש קדושת שבת בקרבו בדרגא אחרת, וכדברי הזהוה"ק 'נודע בשערים בעלה', כל אחד לפי מה שמשער בליבו, שלכל אחד יש השגה אחרת, ולכן כשבאה אל בועז, לבנות ממנו שלשלת של מלכים, באה עם בגדי שבת, שבזה יוכל להכיר בחוש הריח הרוחני שיש לכל ירא ה', ויבחין בשורש הקדושה אשר בקירבה (כדמצינו אצל יצחק וירח

שזה לעומת זה עשה האלוקים, ובקליפה יש גם כן מדת מלכות, שאחר שנכנס לאדם רח"ל מחשבות והרגשים לא טובים, היצר מצווה לשמוע בקולו מיד ללא עוררין, לשמוע או לראות או לעשות דבר הרע בעיני ה', וזהו מלכות דקליפה, שאינו מסכים שיערערו עליו, אלא כופה לקיים דבריו מיד. ואז אם האדם אינו עושה את ציווי היצר במהירות, אלא עושה מריבה עם היצר, אפילו רק משהו, כגון שדוחה אותו לרגע אחד, הרי בזה זכה לשבור כח המלכות דקליפה, כי שוב אין זה מדת מלכות, ובזה מתקן מדת המלכות שבקדושה, ובדרך זה יכנס לשערי הקדושה (רמתיים צופים סי' א' אות קד).

איש את קצה המטה יתרומם כל המטה, ובפרט ששבת זו חל בימי הספירה של מדת 'מלכות'. ובמיוחד ליל שבת קודש שגם הוא בחינת מלכות, לכן אפשר לזכות עתה ביותר, לטהר כל מידותיו כהכנה לקבלת התורה.

ומובא עצה נפלאה מהרבי מלובלין זי"ע איך לתקן מדת מלכות, כי העשר ספירות הרי מחולקים לג' - שכל, רגש, ועשיה בפועל. ו'עשיה' זה מדת מלכות, כמלך המצווה שאין עליו עוררין. ולכן סדר תהלוכות האדם הוא שמתחילה בא אצלו מחשבה טובה, ואח"כ מגיע לידי אהבה ויראה, ואחר שהמח והלב מוכנים, מגיע לידי מעשה המצוה בפועל. וכידוע

סעודה שלישית תשפ"ג

מראש חודש סיון עד מתן תורה, שאז הכינו עצמם בני ישראל מצידם לקבל את התורה.

ובאור החיים הק' הביא שלשה ענינים שהם עקרי ההכנה לקבלת התורה, הא' הוא התגברות והתעצמות בעסק התורה, כי העצלות הוא עשב המפסיד השגתה, דהיינו שמי שמתעצל בדברי תורה הרי הוא כמי שלקח סממני רפואה שלא ישיג את התורה חלילה, כי אין התורה נמצאת אצל המתרפים בה, ורוצים לעדן נפשם, אלא באלו שמתאמצים להשיגה, ולכן צריך להסיר מעליו כל הרצונות האחרים כדי לזכות בכתרה של תורה. (עיין שו"ע יו"ד סי' רמ"ו כ"א).

וענין ב' הוא השפלות והענוה, שלא יתנהג בגאווה, אלא ידע שכל כוחותיו הם מתנת הבורא, כי אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שדעתו שפילה. וענין הג' הוא בחינת ייעוד חכמים בהתחברות בלב

בחודש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני. ויסעו מרפידים ויבאו מדבר סיני ויחנו במדבר ויחן שם ישראל נגד ההר. עומדים אנו ערב ראש חודש סיון, איתא מהמגיד מקאזנין זי"ע, אז מ'זאל זיך קאכען בכל יום בפרשיות התורה בענין שהיה באותו יום במדבר סיני, כי בכל שנה נתגלה שוב הארה שלו.

הרה"ק ר' צדוק זי"ע (פרי צדיק, ג) ביאר את הנאמר, **בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלהים על ההר הזה**, שאין הכוונה בעבודה זו על מתן תורה, שכן זה לא היה כלל 'עבודת האדם', אלא מצד השם יתברך, וכמו שאמרו **במדרש** (שהש"ר א, טו) בשעה ששמעו ישראל אנכי ה' אלהיך נתקע תלמוד תורה בלבם, ובשעה ששמעו ישראל לא יהיה לך נעקר מלבם יצר הרע, אלא ענין תעבדון על ההר הזה, הכוונה על חמשה ימים אלו

לספירה היה ביום חמישי, ולמחרתו יום החמישים היה ביום ו', ולכו"ע התורה ניתנה בשבת שזה ביום נ"א מן הספירה. ותירץ המהרש"א (עבודה זרה דף ג') שלפני קבלת התורה היו בני ישראל צריכים לטהר ולקדש עצמם מזוהמת מצרים, כי רק מי שיראת חטאו קודמת לחכמתו חכמתו מתקיימת, ולכן רק אחר שהשלימו טהרתם במשך חמישים יום, זכו לקבל למחרתו את התורה, על כן קבע השי"ת לדורות שיחוגו את חג שבועות ביום החמישים, שבו ביום זכינו להשלים מידת יראת חטא הקודמת לחכמה, להורות כי עיקר החג שלנו הוא על ההכנה, שנעשו בני ישראל ראויים וכלים מוכנים לקבלת התורה.

יחי רצון שנזכה להכין עצמינו להיות כלי שרת לתורה, ולקבל את התורה בשמחה ברצון, ונגאל במהרה ברחמים אמן.

שלם ותמים, היינו שיהא אחדות בלבבות, וכמו כן שיהיו נוחים זה לזה בהלכה. והם המה הדברים שבהם נעשית הכנה הראויה לקבל את התורה.

וְג' דברים אלו מרומזים בפסוקי התורה, ויסעו מרפידים, נתכוין לומר שנסעו מבחינת רפיון ידים והכינו עצמם לעבוד עבודה בנועם ה', ויחנו במדבר, פירוש לשון שפלות, שמשים עצמו כמדבר, וענין האחדות מרומז במה שאמר, ויחן שם ישראל, לשון יחיד, שנעשו כולן יחד כאיש אחד בלב אחד.

וידוע מה שהוקשו הקדמונים למה קבע השי"ת את חג השבועות לדורות ביום חמישים מן הספירה. הלוא התורה ניתנה למחרתו ביום נ"א לספירה, שכן יצאנו ממצרים ביום ה', וממחרת התחילו לספור ספירת העומר, נמצא לפי החשבון שיום ארבעים ותשע

חג השבועות

נעילת החג שבועות תשפ"ב

בשורשם, שהם בני בכורי ישראל
ולכן כולו קודש.

וכבר הבאנו מדברי בעל התניא,
ש'תורה מתשת' היינו את
הגוף המסתיר את הקדושה, ועל ידי
לימוד התורה יוכל לגלות אצלו את
החלק אל-ק ממעל.

בענין לימוד התורה מצינו בגמ'
עירובין (דף נד:), ששם
ישנם הרבה מאמרים בענין לימוד
התורה, ומביא את הפסוק (משלי יב,
כז) **לא יחרך רמיה צידו וגו'**,
בפשטות הכוונה, שהרמאי לא
יצליח בתרמיתו, אך רב ששת
מפרש, צייד הרמאי יחרוך, כי אתא
רב דימי אמר משל לצייד שצד

בגמ' שבת (פח:) כשעלה משה
למרום שאלו מלאכי השרת,
רבנו של עולם מה לילוד אשה
בינינו וכו' אמר הקב"ה למשה, אחוז
בכסא כבודי וחזור להן תשובה וכו'.
וביאר בזה **כ"ק אדמו"ר זצ"ל** שה'
דישראל הם חלק אל-ק ממעל, וזה
מה שאמר הקב"ה למשה, אחוז
בכסא כבודי דהיינו שיאחוז בשורשו
שהוא חלק אל-ק ממעל, וגבוה
יותר מן המלאכים.

ובזה גם יובן התשובה על טענת
המלאכים בעת יציאת
מצרים, הללו והללו וכו', ולכאורה
מה התשובה על כך, אלא עצם
קדושת ישראל הוא גבוה מעל גבוה,
ואין שם פגם וחטא מגיע לשם כלל,
וכל הטענה שייך רק לגבי הגוף, אך
הקב"ה הביט על בני ישראל

בפיו וכו' ומעט בכוונה יועיל לו, הן לחידוד השכל, הן לזכירה, הן ליראת ה'.

ובגמ' שם יש עוד מאמר חז"ל, נאמר 'שמחה לאיש במענה פיו, ודבר בעתו מה טוב' אימתי שמחה לאיש בזמן שמענה בפיו, וברש"י אימתי אדם שמח בתלמודו בזמן שיש לו מענה, כששואלין ממנו דבר הלכה, לשון אחר אימתי שמחה לאיש במענה פיו, בזמן **שדבר בעתו מה טוב, וברש"י שיודע לדרוש הלכות חג בחג.**

הנה זכינו ב"ה שמאז חג השבועות שעברה עד היום, נתרבה כאן הרבה תורה בין בריבוי ה'כוללים' וכן ריבוי ב'שיעורים', ועתה נתחזקו האברכים להוסיף עוד נדבך, להקהיל קהילות ללמוד הלכות חג בחג, אשר כפי שראינו בגמרא, הוא מסוגל ביותר לשמחת התורה, יה"ר שיצליח ונזכה כולנו ללמוד תורה בשמחה וברצון ונזכה לגאולה במהרה אמן.

צפרים, אם ראשון ראשון משבר כנפיו משתמר ואם לאו אין משתמר. כלומר, שצריך לראות שמה שלמד יחזור עליו עד שיהא בידו.

אמר רבא, אמר רב סחורה אמר רב הונא מאי דכתיב הון מהבל ימעט וקובץ על יד ירבה אם עושה אדם תורתו חבילות חבילות מתמעט, ואם לאו קובץ על יד ירבה, אמר רבא ידעי רבנן להא מלתא ועברי עלה [היינו שיודעים את החשיבות של חזרה, בכל זאת מזלזלים בזה], אמר רב נחמן בר יצחק, אנא עבדתה ואיקיים בידאי [שלא נתן לרצון ללמוד הרבה להתגבר עליו, אלא חזר על תלמודו עד שקלט אותו היטב, על כן הצליח לימודו].

בבית אהרן בתחילתו מביא הנהגות מהרה"ק ר' אשר מסטאלין זי"ע, ושם אות י"א כתב, יבחון בשכלו הדק היטב כל מה שלומד, ולא ילך מענין לענין עד אשר יבין הדבר על בוריו, וישנה וישלש או ד' פעמים שיהי' שגורה

ליל א' תשפ"ג

ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דיבר. ומוסיף ואומר, שכבר היה לעולמים גילוי מעין זה בשעת מתן תורה, כדכתיב אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלהים אין עוד מלבדו, 'הראת' היינו ראייה חושית ממש, כדכתיב וכל העם רואים את הקולות רואים את הנשמע, וכדפירשו חז"ל מסתכלים למזרח ושומעין את הדבור יוצא אנוכי וכו'.

בשפת אמת (שבועות תרל"ד)
מביא מזקנו החידושי הרי"ם, משה תיקן לישראל להיות שואלין ודורשין בענינו של יום וכו', היינו שהמשיך בקדושתו שיהא כח לכל איש ישראל לדרוש בענינו של יום, דהיינו לקבל הארה מן היו"ט. וזהו וידבר משה את מועדי ה' וכו', וידבר הוא מלשון הנהגה, כמו דָּבַר אחד לדור, שהנהיג הארת המועדות אל תוך ליבות בני ישראל.

והנה נאמר (שמות כג, יז) שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך וגו', שצריך לעלות לרגל

בתחילת עשרת הדברות נאמר, וידבר אֱלֹקִים אֶת כָּל הדברים האֵלֶּה לֵאמֹר, אֲנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ וגו'. וביאר בנועם אֱלִימֶלֶךְ, שה' דיבר את כל הדברים האלה, דהיינו את כל התורה, לאמר אנכי ה' אלקיך, שאדם יבוא מזה לידי דביקות.

ואכן כשהתורה מתאר את מעמד הר סיני (דברים ד, לה) מסופר אודות תוקף האמונה שהתגלה שם, כפי שנאמר אתה הראת לדעת כי ה' הוא האֱלֹקִים אין עוד מלבדו. וברש"י כשנתן הקב"ה את התורה פתח להם ז' רקיעים, וכשם שקרע את העליונים כך קרע את התחתונים, וראו שהוא יחידי, לכך נאמר אתה הראת לדעת.

ובספר התניא (פרק לו) מובא, שתכלית בריאת העולם שיתגלה האלוקות בעולם, שיאיר אור ה' גם במקומות החושך של עניני עולם הזה, ודבר זה יהא בשלימות לעתיד לבוא, כמו שנאמר

ממון ומזון לכל אחד כפי צרכו, ונוהג כל מעשיו בצדק, וכולם נשמעים לו. אמר לו הכוזרי, שאלתיך אודות 'חסיד' ולא על 'מושל', ענהו החבר, אכן גם החסיד כך הוא, שמושל על 'גופו' ומכלכל צעדיו באמונה, ומספק לכל חלק את צרכו, וכל איבריו נשמעים לו. ומביא שם כמה דוגמאות איך צריך להשתמש בכל החושים, ואחד מהם הוא כח הדמיון, שהחסיד משתמש בכח המדמה, כדי שיוכל לצייר בשכלו את 'מעמד הר סיני' ואת 'עקידת יצחק'.

והנה כח זה של השגת האלוקות נטמנה בתוך התורה, בפרשת האזינו נאמר, כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלקיננו, ולמדו מכאן ברכת התורה, ולכאורה היכן נרמז בפסוק זו לימוד התורה, המהרש"א (ברכות כא, א) מבאר כי בשעה שקורא בתורה נחשב שקורא בשם ה', כיון שהיא כולה שמות של הקב"ה, וזהו כי שם ה' אקרא. אך בשם משמוא"ל (האזינו תרע"ב) מביא מאביו האבני נזר זי"ע, שברכת

ולהיראות לפני ה', ואף שבזמנינו אין אנו יכולים לעלות וכו' וחסר לנו עיקר המצוה, מכל מקום עדיין יכולים אנו לקיים עיקר התפקיד 'שלנו' במצוה זו, היינו להעמיד עצמנו לפני השי"ת, ועל כן צריך כל איש ישראל בכל מועד להכין לבו לקבלת פני ה', ובמיוחד שייך עבודה זו בחג השבועות, שכן מלבד ענין הכללי של המועדות, יש מצוה מיוחדת לזכור תמיד את המעמד של קבלת התורה, כמ"ש פן תשכח וגו' יום אשר עמדת לפני ה' אלקיך בחורב. שאז נתגלה לבני ישראל שהשי"ת הוא הכח ועיקר החיות של כל הנבראים כמ"ש אנכי ה' אלקיך, ולא היה שום הסתרה כלל, על כן בחג השבועות בכל שנה ושנה, יש כח מיוחד להתעורר ולמצוא גילוי זה, לעמוד לפני ה'.

בספר הכוזרי (מאמר ג') מביא שהכוזרי שאל את החבר מהו חסיד, ענהו החבר, החסיד הוא זה הנזהר בהנהגת מדינתו, ומחלק

בתורה לצורך דברים הגשמיים, כגון כדי לידע הדינים לצורך משא ומתן, או כדי להתגאות להראות חכמתם, בזה מסתלקת השכינה מן הארץ, והארץ נשארת בגשמיותה בלי קדושה, והנה מטרת הברכה לפני הקריאה בתורה היא להודות להשי"ת על נתינת התורה שבזה יוכלו להדבק בשכינה, אך כיון שלא היתה כוונתם לכך, על כן לא נזהרו בברכה זו, וזה היה הגורם לחורבן.

בַּלְקוּטִי תורה להרב בעל התניא (במדבר) מקשה למה היה נתינת התורה לישראל ברעש וקולות וברקים, לכאורה עשרת הדברות הם דברים פשוטים לא תגנוב לא תרצח לא תנאף וכו', ומה כל הרעש הגדול הזה. אלא הענין הוא, כי 'תכלית' נתינת התורה אינה רק לדעת את האסור והמותר, אלא כדי להמשיך גילוי אור אין סוף ב"ה בעולם.

וְהִנֵּה האלוקות בבחינה כמו קודם בריאת העולם, (הנקרא 'סוכב כל עלמין'), אין בכח שום 'נברא' להכיל אור זה, אך מכל מקום אפשר

התורה ענינה לעורר האלקות שבתורה, וזהו כי שם ה' אקרא. וכן מצינו בספר התניא פרק ל"ז, עסק התורה נקראת בלשון קריאה 'קורא בתורה' שע"י עסק התורה קורא להקב"ה לבוא אליו כביכול, כבן קטן הקורא לאביו לבא אליו להיות עמו בצוותא חדא ולא להיפרד ממנו ולהשאר יחידי ח"ו.

וידועים דברי הב"ח בהלכות ברכת התורה (או"ח סי'

מז) על דברי הגמרא (בבא מציעא פה, א) על מה אבדה הארץ וכו' שלא ברכו בתורה תחילה, שלא היו זהירין לברך ברכת התורה. ותימא, למה מקבלים על דבר שהוא לכאורה עבירה קלה, עונש גדול כזה. אלא מבאר הב"ח דכוונת הבורא ית' בנתינת התורה היתה שנעסוק בתורה בכוונה שתתדבק נשמתנו בבורא עולם מקור קדושת התורה, וכשעוסקים בתורה בכוונה זאת, הגוף נעשית היכל לשכינה, והשכינה יורדת וקובעת מקום דירתה בעולם הזה, ואז הארץ מאירה מכבודו. אך כשעוסקים

וכדוגמת טבעת קידושין שנותנים לכלה, שזה דבר של חיצוניות, אך רק על ידם נעשה בחי' קדושין, שאחר כך אפשר להוסיף נישואין.

ובזה יתבאר, המשנה במסכת אבות (פרק ג, יז) אם אין חכמה, אין יראה. אם אין יראה, אין חכמה. וקשה במה צריך להתחיל, אלה כך הוא ביאורו, אם אין יראה אין חכמה, היינו בחי' יראה תתאה בקיום המצות מעשיות בפועל, ויראה זו היא הכנה שע"י עסק התורה יוכל להמשיך יראה עילאה שהיא גילוי אור א"ס בעולם. ועל יראה גדולה זו, שהיא למעלה מההשגה, אמרו אם אין חכמה אין יראה. וזהו 'קדשנו במצותיך' תחלה ואח"כ 'ותן חלקנו בתורתך'.

ואכן כל זה נכון אחר שכבר ניתנה תורה ומצות לישראל, אבל בשעת מתן תורה, שעדיין לא היו ישראל מצווים על המצות מאין היתה המשכת קדושת התורה, לזה נאמר, וירד ה' על הר סיני שהיתה אז אתערותא דלעילא מאליו, לצורך שעה.

להרגישו, וכפי שאמרו חז"ל (מגילה ג, א) וראיתי אני דניאל לבדי את המראה, והאנשים אשר היו עמי לא ראו את המראה, אבל חרדה גדולה נפלה עליהם ויברחו בהחבא וכו'. ושואל הגמרא, וכי מאחר דלא חזו מאי טעמא איבעיתו, ומתרץ, אף על גב דאינהו לא חזו, מזליהו חזו. וביאור ענין 'מזליה חזו', כי לא כל חלקי הנשמה יכולים להתלבש בגוף, והחלק הנשמה שנשאר למעלה שאינה מלוכשת בגוף, נקרא בשם מזל, והיא יכולה להשיג בגבהי מרומים, וממנה נמשך ההשפעה עד שיורגש אף בחלק הנשמה המלוכשת בגוף, ולכן האנשים שהיו עמו אף שלא היה בכח השגתם להכיל את המראה, אך מזליהו ראו והרגישו.

ולא השיג יראה גבוהה זו היא רק בכח התורה, כמו שאמרו חז"ל, אם אין חכמה, אין יראה. אך כדי שהתורה תביא להשגה זו יש להקדים לה תחלה יראה תתאה על ידי קיום המצות, ורק אח"כ יוכל להשיג בכח התורה יראה גדולה,

שאינן זאת עמם נופלים ומעורבים בלבם, אבל האמת אינו כך, רק צריך לעמול בעבודת, וזאת יבוא לו ממילא עכל"ק.

בספד"ק תולדות יעקב יוסף
(וזאת הברכה כה) מביא ששמע מהרה"ק רבי נחמן הארדענקער שביאר ענין נעשה ונשמע, שרק על ידי הקדמת עשיה כפשוטו, יכולים אחר כך לשמוע ולהבין איך להתנהג בעבודת הבורא, ולכן בין בתפלה ובין בתורה צריך לעשות ולקיים כפשוטו, ורק אח"כ יזכה לשמוע להבין ולהשכיל.

והנה בהמכתב הידוע של הרבי רבי בונים מפשיסחא זי"ע, שכתב לתלמידו הרה"ק רבי זושא פלאצקער, באחד מן הפסקאות נאמר בה, 'הבינה תגדל מהמעשה, כי המעשה רז והבינה אור', ונאמרו בזה כמה וכמה ביאורים, וברמתיים צופים מביא בזה ביאור חדש, שהכוונה הוא, שהבינה תגדל מכח המעשה שמקדים לה, כלומר כמה שיעסוק במצוות מעשיות תאיר בה

והנה בני ישראל אף שלא היו צריכים בשעת מתן תורה הקדמת המצוות, מכל מקום הבינו מעצמם, שהמשכה זו אינו יכולה להיות לדורות אלא ע"י קיום המצוות, ולכך הקדימו נעשה לנשמע, שהשיגו שאי אפשר להגיע להמשכת קדושת התורה אלא ע"י נעשה, שמורה על עשיית המצוות, כדי שיהיו כלים ומשכן להשראת השכינה, בחינת נשמע. וזהו שאמרו חז"ל (שבת פח, א) בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע יצתה בת קול ואמרה להן מי גילה לבני רז זה, דהיינו מי גילה להם הסוד שצריך להקדים המצוות, שכן עתה במתן תורה היה המשכת קדושת התורה אף בלי קדימת המצוות, אלא שישאל השיגו מעצמם רז זה.

בבית אהרן (לראש חודש סיון) כשמדבר בענין ההכנה לחג השבועות מביא דבר נפלא, 'יש כמה אנשים שנכשלים בזה שמחפשים קודם להשיג חיות ואור, וכשרואים

אמרו בני ישראל תחילה 'נעשה', היינו שיעשו את המצוות מעשיות אף בלי השגת עומק האור הנמצא בהן, ואח"כ נשמע, שביקשו מהשי"ת שיבינם את עומק הענין.

והוא כדוגמת אב שהולך עם בנו הקטן, ותוך כדי הליכה מצא מטמון יקר, אמר האב לבנו, קח לך מכל היהלומים האלו כמה שתוכל שאת, אך הבן לא ידע את ערך יקרותם, על כן שאל את אביו מה הם דברים אלו, השיב לו אביו, לא עת דברים עתה, מהר קח לך כל מה שתוכל, ואחר שנגיע לביתנו אוכל להודיעך את גודל ערך יקרותם, וזהו שאמרו נעשה ונשמע, נעשה הוא נעשה כפי יכולתנו את פעולות המצוות, ואח"כ נשמע, ניתן לב להבין את עומק ענינם.

הבינה יותר. כי על ידי המעשה שהוא מבחינה גבוהה מאד שאינו מושג והוא 'רז', משם מקבלים כלים להכיל את אור הבינה, וכל מה שהכלי רחבה יותר, יכול לקבל יותר.

ובמי השלוח (סוף פרשת משפטים) ביאר הענין שהקדימו ישראל נעשה לנשמע, כי באמת אין דעת האדם משגת את עומק הכוונה בכל עניני התורה והמצוה, ורק פעולת המצוה קובעת את קדושת המצוה באדם, כי אם היו יכולים להשיג את אור המצוה בלא עשיה, אזי לא היינו צריכים למצוות בפועל, והיה די בכוונה בלבד, אלא האדם מקבל את אור המצוה אף כשאינו משיג כלום, ואחר שכבר קיים האדם את המצוה, יכול האדם לעבוד ולהשיג האור בלבד. ומזה הטעם

הרה"ק בעל אמרי אמת מגור זי"ע

אחר הבדלה פרשת במדבר תשפ"ג

השבוע (ו' סיון) היארצייט של הרה"ק בעל אמרי אמת מגור זצ"ל נסתלק בחג השבועות, אא"ז הרה"ק רבי יוסף זי"ע לפני תחילת נשיאותו באמשינאו היה רבה של העיר אוסטראווע, הוא נהג שם ברבנות במשך 13 שנה, שם היה חסיד מופלג בשם רבי בן ציון אוסטראווער, הוא היה עוד בקאצק, ואח"כ היה מחסידי גור, והוא שידך בין בית אמשינאו לגור, ואז נעשה השידוך של דודי הרה"ק רבי יעקב דוד זצ"ל עם ר' שלמה יאסקאוויטש חתנו של האמרי אמת.

בתקופת השידוכים היו שני שידוכים על הפרק, ואא"ז העדיף שידוך זו מפני מעשה שהיה בתקופת קאצק, שבזמן שפרש האיזביצער מקאצק, לא היה שם החידושי הרי"ם בעת ההוא, כיון ששהה באותו שעה ברוזין, וכיון שחזר וראוהו הרבי מקאצק אמר לו, 'דו האסט מיר נישט איבערגעלאזט, וואונטש איך דיר אהן חן פאר דיינע קינדער לדורות'. ואז לפני השידוך בירר זקני הרה"ק רבי יוסף היטב מקור מימרא זו של הרה"ק מקוצק, ולכן גמר שידוך זו.

בעת גמר השידוך הגיעו שני הצדיקים למקום השידוך, אא"ז מרן רבי יוסף זי"ע הזדרז כיון שבגור מדייקים בזמנים, ואכן הגיע בזמן המדויק. אך האמרי אמת התעכב בדרך כיון שעגלתו נשתברה על אם הדרך, ומשום כך התאחר לבוא עד איזה שעות אז נענה האמרי אמת ואמר, אז מען איז זיך נאר משדך מיט אמשינאו שפעטיגט מען שוין!...

אחר כך בעת החתונה עצמה, אכל האמרי אמת עם החתן בקערה אחת, אח"כ שלח שיריים לאחי החתן אא"ז זי"ע, והקערה נשברה עוד קודם שבא לידו...

לאמרי אמת היה חברותא עם נכדו זה, וכן היה לו הרבה חברותות במשך היום, ובכלל היה מדויק מאוד בזמנים, כ"ק אאמו"ר זצ"ל סיפר לי דבר מעניין, שהיה נהוג בגער כשעברו לשאול את הרבי, שהיו נגשים אל שולחן ומיד כשקיבלו תשובה יצאו, וכבר נכנס השני, ולא יכלו להתעכב יתר על המידה. היה פעם יהודי עם שאלה בפיו, וקיבל תשובה אך לא הבין היטב מה התשובה, על כן חזר לשאול שוב, אמר לו הרבי, 'בעל הגדיש חייב', נבהל האיש מאוד שמא הרבי מקפיד עליו, על כן ניגש אל הגה"צ רבי משה בצלאל (אחיו של האמרי אמת שהיה בטל אליו עד מאד, ואצלו יכלו לשאול אודות התשובות של האמרי אמת) ושאלו על כך, הרגיעו ר' משה בצלאל, תנוח דעתך שלא דיבר אליך כלל, כי הרבי משנן תמיד משניות בין גברא לגברא, ומיד שענה לך בפעם הראשונה חזר למשנתו עד שייכנס הבא אחריו, והרבי אוחז עכשיו במסכת בבא קמא...

לאחר שנהיה רבי, אמר פעם לאחד מחשובי החסידים, שאביו השפת אמת וזקינו החידושי הרי"ם שבחו אותי מאד, אך שניהם טעו בי, החסיד היה חכם ענה מיד, עדיף לומר כי גדול אחד טועה, מאשר לומר ששני גדולים טעו...

איתא בחז"ל שיש מצוה קלה ומצוה חמורה, כיבוד אב ואם הוא מצוה חמורה, שלוח הקן הוא מצוה קלה, ולכאורה איזה מצוה נחשבת קלה, מה היא שונה משאר המצוות, ובפשטות הטעם היא מפני שאפשר למצוא מצוה זו בדרך בלא טירחא, והאמרי אמת פירש דבר זה בדרך חסידות, ששלוח הקן נקראת מצוה קלה, כי בכל מצוה כפי גודל ההכנה כן נחשב המצוה, ובלא הכנה נחשב פחות, והיות שבמצוה זו נאמר 'כי יקרא' ולמדו מכך 'פרט למזומן', נמצא שאי אפשר לקיימה מתוך הכנה, ומצוה שנעשית בלא הכנה, נקראת מצוה קלה.

היה שולח בכל ראש חודש מעות להמלמד של בנו, סירב המלמד לקבל המעות שלא רצה להסתפק מהרבי, הרבי שלח למסור שוב את הכסף להמלמד, ולומר לו שכופין אותו על מדת סדום, זה נהנה וזה לא חסר,

שהרי המלמד נהנה, והוא לא חסר, שכן אמרו חז"ל שעל הוצאת בניו לתלמוד תורה שאם מוסיף מוסיפין לו...

האמרי אמת האט צוריקגעדרייט די זייגער, וסידר את הזמנים שיתפללו מוקדם, ותפילת שחרית היה בשעה שבע וחצי, עד אז היו שם 'עובדים' גדולים שהתפללו בזמן מאוחר, (אמנם רבי בן ציון אוסטראווער כן המשיך להתפלל מאוחר ואמר מיר מיינט די רבי נישט), בתקופה זו באו לפניו קבוצה מהחסידים הגדולים וטענתם בפיהם, אמאי היה צריך לשנות, מה לא היה טוב בדרכו של אביו, ענה להם הרבי בחריפות, אם היו רוצים עתה מן השמים את הנהגתו של אבי, וואלט עהר נאך היינט געלעבט...

כשהיה בארץ ישראל, בכל מקום שהגיע הביא מיד מדברי חז"ל כגון טבריא טוב רואי ועוד רבות מדברי חז"ל דברים נפלאים, כהיום זה כבר נדפס ואפשר לראות זאת בכתובים, ורואים בחוש איך כל ההסתכלות על העולם היה תורה'דיג.

נשאר כתבים שכתבו החסידים מדברי תורתו, ומזה נדפס ספר אמרי אמת על התורה, יש גם חלק ליקוטים שיש שם דברים נפלאים מאד. זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל

א גוטע וואך, א פרייליכע וואך, א גוטן חודש א לעכטיגען חודש.

מוצאי יו"ט שבועות תשפ"ג

אחר הבדלה

במוצאי יו"ט אין מריחין בשמים, אחד ההסברים של הראשונים מובא ברמב"ן (בספרו אמונה ובטחון), והוא מבאר שאין מברכים על הבשמים, מפני שבמוצאי יום טוב אין מסתלקת הנשמה יתירה, ע"כ. נמצא שלא עבר היו"ט, אלא היום טוב נכנס פנימה, וכוחו נשאר.

אצל הרבי רבי בונם מפשיסחא זי"ע הגיע אחד החסידים לקבל את פני הצדיק, הרבי שאלו אודות סדר יומו, וענה החסיד איך הוא נוהג בכל בוקר בתפילה ובתורה, וכשגמר את כל הרשימה שאלו הרבי 'ומה עוד?' השיב החסיד ומנה את יתר מעשיו, אך בכל עת שואל הרבי שוב, 'ומה עוד?' עד שהחסיד שאל את הרבי, וכי לא כך צריך יהודי להתנהג? ענה ואמר הרבי, ראשית דבר צריך אדם לצייר לפניו את מעמד הר סיני, ורק אחר כך יעשה את סדר העבודה ככל אשר דברת.

הנה עומדים אנו אחר חג השבועות, מובא בשם השפת אמת זי"ע, שאמר פעם לאחד, שעדיף לעבוד כל היום וללמוד שעה אחת ביום, מאשר ללמוד כל היום ולבטל שעה אחת ע"כ. כי השעה של בטלה גרוע מהכל.

רבי יעקב דוד מאמשינאוו זי"ע היה בנו הגדול של הווארקע רבי זי"ע והיה ידוע למתמיד גדול, אביו היה בכל שבוע בוחן אותו על לימודיו, ואחר שהעמידו בכור המבחן העיר לו שצריך לרצות ללמוד יותר, ובכל פעם שהתאמץ יותר, עדיין אמר לו שצריך לרצות ללמוד עוד יותר, פעם שאל את אביו מה כוונתו בכך הרי מתאמץ כל כך, ענה לו, לרצות ללמוד באמת היינו כששוב לא ירצה שום דבר אחר רק ללמוד עכל"ק. כי שרוצה עוד

דברים אינו נחשב לרצון אמת, שכן אדם שרוצה דבר מאד חזק שוכח הוא מכל דבר, לערנען היינו אז דעס באנעמט עם, ושוכח מכל ענין אחר.

שמעתי פעם, שלפי זה עיקר ההכנה לתורה אינו דוקא לעורר הרצון ללמוד, אלא להחליט שלא לרצות שום דבר אחר, ולכן הרוצה לקנות תורה, אינו יכול להשאיר ראשו בעוד דברים, בפרט בימי הנעורים שמוקדש לגמרי לתורה, או אף במבוגרים השעות שקובע לתורה, צריכים להיות קודש לגמרי, כי בעצם כל עבודתו במשך היום היא רק כדי שיוכל ללמוד שעות אלה, ולכן עליו להניח בצד כל הענינים ולנצל זמנו כראוי.

יעזור השי"ת שנזכה ללמוד וללמד לשמור ולעשות, א פרייליכן זומער, געזונט און שטארק.

